



Broj/Број: 4/1-50-1-83-21/05
Sarajevo/Сарајево, 6.4.2005. godine

ZAPISNIK

21. sjednice Zajedničke komisije Parlamentarne skupštine BiH za obrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom obrambenih i sigurnosnih struktura na razini Bosne i Hercegovine

Sjednica je održana 6.4.2005, u vremenu od 10 sati do 13 sati.

Sjednici su nazočili članovi Zajedničke komisije: Boško Šiljegović, Branko Zrno, Seada Palavrić, Adem Huskić, Momčilo Novaković, Vinko Zorić, Osman Brka, Halid Genjac, Vinko Radovanović i Anto Spajić.

Sjednici nisu nazočili Mirko Blagojević i Šefik Džaferović, koji je opravdao odsutnost.

Sjednici su nazočili gosti: Dragiša Mekić (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH), Marinko Jurčević (Tužiteljstvo BiH), Enes Bećirbašić (Ministarstvo obrane BiH) predstavnici OHR-a Michael Haner i Jelena Sesar te predstavnici OEES-a Christian Haupt i Rodolphe Oberle.

Osim članova, sjednici je nazočila Dragica Hinić, privremena tajnica Komisije, i Željko Grubešić, stručnjak za pomoć u radu Komisije.

Za raspravu na sjednici predložen je sljedeći

DNEVNI RED

1. Verifikacija Zapisnika 20. sjednice Zajedničke komisije;
2. Razmatranje Informacije o izdanim dozvolama za uvoz/izvoz naoružanja i vojne opreme u 2004. godini (Vijeće ministara BiH);
3. Informacija o radu Tužiteljstva BiH u 2004. godini i stanju kriminaliteta u 2004. godini (Tužiteljstvo BiH);
4. Razmatranje Prijedloga plana suradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u 2005. godini (Ministarstvo obrane BiH);
5. Razmatranje Prijedloga izvješća koji sadrži sublimirane zaključke Zajedničke komisije, usvojene prigodom posjeta institucijama BiH iz područja obrane i sigurnosti;
6. Razno.

Boško Šiljegović predložio je, prije rasprave o usvojenim točkama dnevnoga reda, izvršiti prezentaciju reforme policije u Bosni i Hercegovini, budući da su takav prijedlog dostavili predstavnici OHR-a, što je jednoglasno prihvaćeno.

Članovi su Zajedničke komisije potom jednoglasno usvojili predloženi dnevni red.

-Prezentacija reforme policije u Bosni i Hercegovini

Michael Haner prezentirao je Izvješće o reformi policije u Bosni i Hercegovini, koje je sačinila Komisija za reformu policije. Istaknuo je sljedeće: visoki predstavnik za BiH zahtijevao je prezentiranje pred članovima Zajedničke komisije, s obzirom da je usvajanje zakona iz ovoga područja u djelokrugu Parlamentarne skupštine BiH. Također, inicijativa EU ide u smjeru informiranja cjelokupnoga građanstva u Bosni i Hercegovini o tome pitanju, tako da je on osobno sa svojim suradnicima do sada posjetio više gradova u Bosni i Hercegovini. Mišljenja je kako postoji potreba za takvom vrstom konatakata i razmjene mišljenja, jer su u pojedinim sredinama ljudi još uvijek nepripremljeni za ovakvu vrstu promjena. Potom je pojasnio osnovne ciljeve reforme. Želja međunarodne zajednice u BiH je doći do jedinstvene policijske strukture u našoj zemlji, koja nije isto što i jedinstvena policija. Dalje, cilj je uspostava jedinstvenoga mjesta na kojemu bi se definirala jedinstvena policijska struktura. To nije u suprotnosti s načelom decentralizacije, jer će u biti postojati određene razine koje će sprečavati razne vrste političkih i drugih utjecaja. Postojeća komunikacija između lokalnih policija i entitetskih ministarstava želi se prenijeti na državnu razinu, pri čemu se gasi uloga entitetskih ministarstava. U tome dijelu postoji dosta nesuglasja. Dalje, istaknuo je područja u kojima je moguće ostvariti kompromis, a to se prije svega odnosi na uspostavu veza policijske strukture s demokratskim institucijama. Takav oblik povezivanja bio bi moguć putem uspostave vijeća za nadzor građana. Ovo vijeće zauzelo bi bitnu ulogu u nadgledanju policije i predstavljalo bi oblik čvršćeg povezivanja građana i policije, a imalo bi ulogu i u odabiru policijskog komesara. Sastav vijeća činili bi načelnici, tužitelji, prestvanici NVO-a i civilnoga društva uopće. Kompromis bio bi moguć također na najvišoj razini, odnosno u Ministarstvu sigurnosti BiH, gdje bi se trebala definirati strategija za demokratski nadzor, planovi djelovanja policije i proračunski planovi, odnosno općenito demokratski politički nadzor nad policijom. Drugo pitanje od značenja je pitanje zemljopisne raspodjele policijskih područja. Rješavanje toga pitanja mora se kretati u sklopu triju temeljnih načela koje je odredila EU, a to su: za rješavanje glavnih pitanja u svezi s policijom mjerodavna je vlast na državnoj razini, policijske ovlasti moraju se primjenjivati sukladno tehničkim i profesionalnim, a ne političkim kriterijima, te ne smije biti nikakvoga političkog uplitanja u rad policije. Na koncu je naglasio kako imamo još tri tjedna za odluku o predloženom izvješću Komisije o reformi policije.

Vinko Zorić upitao je g. Hanera za sastav članova Komisije za reformu policije, koji je potom nabrojao članove.

Branko Zrno istaknuo je nelogičnost u samom nazivu vijeća za nadzor građana i mišljenja je da bi se trebalo zvati - vijeće građana za nadzor.

Momčilo Novaković naveo je kako nije bio upoznat s činjenicom da će se prije formalnoga dijela sjednice održati navedena prezentacija, a potom je dao određene komentare i istaknuo dvojbe. Drži da je cijela aktivnost glede reforme policije od početka vođena obrnutim redoslijedom. Prvo su utvrđeni ciljevi i zadaci o tome kako bi policija trebala izgledati, a potom se išlo u ubjeđivanje građanstva i struktura, umjesto da je prvo održan određen broj javnih rasprava i rasprava, te nakon toga utvrđeni prijedlozi. On je upoznat s dijelom provedenih javnih rasprava u Republici Srpskoj, gdje reforma nije naišla na dobar prijem većega dijela građanstva, pa ni samih policajaca, kojima su samo dana obećanja o povećanju plaća. Reforma policije je politički proces i ovisi o volji svih sudionika. Trenutačno u Republici Srpskoj ne postoji volja za reformom na ovakav način.

Zajedničkoj komisiji stoga bi trebalo biti upozorenjem da predstavnici Komisije za reformu policije iz Republike Srpske nisu bili suglasni s Izvješćem Komisije, a što je jasan znak da se ovaj proces morao odvijati u drugome pravcu. Kako bi se nešto postiglo u ovome području, potrebno je prije svega provesti ustavne promjene u Republici Srpskoj, za što trenutačno nema suglasnosti u ovome entitetu.

Osman Brka smatra je kako ovakva pitanja od značenja treba mnogo bolje i suptilnije pripremiti. Sve strane u Bosni i Hercegovini nedvojbeno žele ući u EU i stoga treba voditi računa da se ne dođe do ovakvih situacija. Prije svega, prethodno se mora nastojati pripremiti politički teren i potrebna suglasnost političkih struktura, a tek potom prenijeti na niže razine.

Michael Haner drži da čim prije treba doći do konstruktivnog dijaloga sviju struktura kako bi se ovo pitanje riješilo. Naglasio je da je u tijeku rada Komisije postojao konsenzus većine članova koji su prihvatili Izvješće, te ponovio činjenicu da EU neće odsutati od svoja tri načela u svezi s policijom. Na koncu je naveo kako je spreman u svakom trenutku sastati se s članovima Zajedničke komisije, ukoliko to ona bude zahtijevala.

Prezentacija je okoćana u 11 sati i 15 minuta.

Članovi su Zajedničke komisije, nakon prezentacije, nastavili rad prema usvojenom dnevnom redu.

Ad.-1. Zapisnik 20. sjednice Zajedničke komisije

Članovi Zajedničke komisije jednoglasno su usvojili Zapisnik 20. sjednice Komisije.

Ad.-2. Razmatranje Informacije o izdanim dozvolama za uvoz/izvoz naoružanja i vojne opreme u 2004. godini (Vijeće ministara BiH)

Dragiša Mekić dao je uvodne napomene o Informaciji o izdanim dozvolama za uvoz/izvoz naoružanja i vojne opreme u 2004. godini, koja je u cijelosti sačinjena po načelu otvorenosti. Posebno je naveo usvojeni Zakon o proizvodnji naoružanja i vojne opreme, a u kontekstu problema koji se odnosi na činjenicu da FBiH još uvijek nije prenijela nadležnost za područje namjenske industrije s Ministarstva obrane na drugo civilno ministarstvo. Stoga je predložio da i Zajednička komisija i Parlamentarna skupština BiH inzistiraju na okončanju ovoga procesa u FBiH.

Enes Bećirbašić suglasio se s mišljenjem prethodnika i istaknuo kako je Ministarstvo obrane BiH u nekoliko navrata iniciralo rješavanje ovoga pitanja kod Vlade FBiH.

Nakon okončanja rasprave, članovi su Zajedničke komisije primili k znanju Informaciju i uputili je u daljnju parlamentarnu proceduru, sa sljedećim **zaključkom**:

«Zajednička komisija i domovi Parlamentarne skupštine BiH očekuju od Parlamenta Federacije BiH da u što kraćem roku donese konačnu odluku o prijenosu nadležnosti nad namjenskom industrijom s Ministarstva obrane FBiH na drugo nadležno civilno ministarstvo, kako bi ovaj proces prijenosa nadležnosti nad namjenskom industrijom u Bosni i Hercegovini bio okončan, a time i u potpunosti usklađen sa Zakonom o proizvodnji naoružanja i vojne opreme.»

Ad.-3. Informacija o radu Tužiteljstva BiH u 2004. godini i stanju kriminaliteta u 2004. godini (Tužiteljstvo BiH)

Marinko Jurčević je Informaciju o radu Tužiteljstva BiH u 2004. godini obrazložio po pojedinim poglavljima, istaknuvši pojedine probleme koji se pritom javljaju. Prvo se poglavlje dotiče pitanja rada Odjela za ratne zločine, koje je utemeljeno 2004. godine. Naglasio je da rad ovoga Odjela nailazi na političke probleme, te je istaknuo potrebu za maksimalnom angažiranošću sviju kako bi zaživjelo i radilo na najbolji mogući način. U tom je dijelu posebno istaknuo problem političke naravi, pri čemu bi se prema mjestu počinjenja zločina trebala odrediti teritorijalna nadležnost suda za suđenje. Trenutačno, situacija je takva da postoji određeni broj počinitelja koji se nalaze na teritoriju drugih država i imaju dvojno državljanstvo, pri čemu nijedna država neće izručiti svoje državljane. Bosna i Hercegovina je u tom kontekstu već poduzela neke korake i inicirala rješavanje toga pitanja kod susjednih država, u smislu zaključenja trilateralnoga ugovora kojim bi se omogućila ekstradicija počinitelja k.d. ratnih zločina između ovih zemalja u zemlju u kojoj su djela počinjena. Osim navođenja strukture pojedinih kaznenih djela počinjenih tijekom 2004., istaknuo je nezadovoljstvo zbog kaznene politike u Bosni i Hercegovini, budući da nije uložan dovoljan broj žalbi na donesene presude. Također je nezadovoljan zbog činjenice što u Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstvena sudbena i tužiteljska organizacija, tako da su glavnom tužitelju BiH vezane ruke

u odnosu na rad nižih tužiteljstava. U tom smislu je predložio mjere u koje, između ostaloga, potpada i donošenje zakona o tužiteljstvima na državnoj razini.

Momčilo Novaković istaknuo je primjedbu na prijedlog mjera u kojemu se, po njegovom mišljenju, Tužiteljstvo BiH upustilo u političku raspravu. Tako se nigdje u tekstu Informacije ne nailazi na problem nesuradnje nižih tužiteljstava s Tužiteljstvom BiH, osim u prijedlogu mjera. Za njega su neprihvatljivi obvezni napuci o postupanju tužiteljstava, te načelo subordinacije i supstitucije nižih tužiteljstava. Tužiteljstvo podupire reformu policije, pri čemu ne navodi u kom bi se pravcu trebala kretati. Po njegovu mišljenju, Tužiteljstvo BiH ne treba se upuštati u takve konstatacije. Također, drži kako ne treba prihvatiti prijedlog za usvajanje posebnoga proračuna, jer to može dovesti do gubljenja nadzora nad tim sredstvima, za čije je donošenje isključivo mjerodavna Parlamentarna skupština BiH. Stoga, on ne može prihvatiti Poglavlje IV. Informacije i protiv je prijedloga mjera u dijelovima I., II. i V., koji govore o reformi policije s nejasnom vizijom kako ona treba izgledati.

Marinko Jurčević odbacio je mišljenje da Informacija ima političke konotacije, te naglasio da podržava reformu policije kako je predložena konačnim Izvješćem Komisije za reformu policije. Također je mišljenja da treba postojati jedan državni zakon koji bi regulirao rad svih tužiteljstava i prema kojemu bi se znalo kako se troše sredstva.

Momčilo Novaković odgovorio je da u tom smislu postoje entitetski zakoni i da institucija mjerodavna za odobrenje tih sredstava zna kako se ona koriste.

Seada Palavrić drži da tužiteljska organizacija u Bosni i Hercegovini mora biti drukčije organizirana i kada je u pitanju proračun, subordinacija, supstitucija i dr. Zanimalo ju je pitanje neovisnosti stranih sudaca i tužitelja koji dobivaju plaće iz svojih zemalja, potom pitanje oduzimanja nezakonito stečene imovine, pitanje statusa osoba protiv kojih se ne podnese optužnica nakon boravka u pritvoru.

Marinko Jurčević pojasnio je proceduru izbora i imenovanja stranih sudaca i tužitelja koje dijelom plaćaju njihove vlade, a dijelom OHR. Glede njihove neovisnosti, istaknuo je da i oni daju prisegu kao i drugi suci i tužitelji. O Zakonu o oduzimanju bespravno stečene imovine naglasio je kako je on bio u fazi izradbe te da postoje ozbiljne primjedbe na njegov tekst. Mišljenja je i da postojeći zakoni omogućuju djelovanje u tome pravcu, ali nema dovoljno angažiranosti o tom pitanju. Još uvijek ne postoje izgrađeni mehanizmi naplate i izvršenja takvih mjera, budući da još nije utemeljeno sudbeno odjeljenje koje bi imalo tu nadležnost. U svezi s osobama koje budu oslobođene nakon boravka u pritvoru, istaknuo je kako postoje određeni problemi sa sucima i tužiteljima koji dolaze iz zemlja u kojima je u primjeni anglosaksonsko pravo. Stoga je i to često uzrokom nastanka takvih problema, jer oni nisu u stanju sagledati postojeći pravni sustav u našoj zemlji.

Osmana Brku zanimalo je pitanje trgovine drogom i ljudima, a posebice od trenutka utemeljenja DGS-a do danas.

Marinko Jurčević istaknuo je kako je Bosna i Hercegovina zauzela značajno mjesto u borbi protiv trgovine drogom i ljudima od osnutka DGS-a.

Vinka Radovanovića zanimalo je može li se ustupanjem dokaza za suđenje ratnim zločincima voditi proces u drugim zemljama i reguliraju li to druge zemlje svojim zakonodavstvom.

Marinko Jurčević istaknuo je kako druge zemlje Bosni i Hercegovini ne žele ustupiti suđenje u slučajevima ratnih zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini, a posebno Srbija i Crna Gora.

Adema Huskića je zanimalo je li kriminal u porastu ili je veći broj otkrivenih kaznenih djela rezultat učinkovitog i boljeg rada mjerodavnih institucija u Bosni i Hercegovini, na što je Marinko Jurčević odgovorio da je to, ipak, rezultat povećanog kriminalnog djelovanja u Bosni i Hercegovini.

Halid Genjac osvrnuo se također na pitanje nadležnosti sudova za kaznena djela ratnih zločina prema mjestu gdje su ta djela počinjena, u odnosu na osobe koje imaju dvojno državljanstvo. Mišljenja je da postojeća normativa nije vodila računa o tome te da se samo angažiranošću institucija BiH neće u tome nešto postići. Stoga je prijeko potrebno u taj proces uključiti i sam Tribunal u Haagu i EU sa svojim instrumentima.

Branko Zrno naglasio je kako ovo pitanje, prije svega, pretpostavlja postojanje političke volje u Bosni i Hercegovini, ali i u drugim zemljama iz okružja.

Nakon okončanja rasprave, Informacija je primljena k znanju i upućena u daljnju parlamentarnu proceduru.

Ad.-4. Razmatranje Prijedloga plana suradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u 2005. godini (Ministarstvo obrane BiH)

Enes Bećirbašić obavijestio je članove Zajedničke komisije o pozitivnom okončanju procesa popune Ministarstva obrane BiH, kao i o pitanju smještaja, te da je Plan suradnje sačinjen u dogovoru s NATO-vim timom i zapovjedništvom NATO-a iz Bruxellesa. Predloženi Plan suradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u 2005. godini privačen je jednoglasno.

Ad.-5. Razmatranje Prijedloga izvješća koji sadrži sublimirane zaključke Zajedničke komisije, usvojene prigodom posjeta institucijama Bosne i Hercegovine iz područja obrane i sigurnosti

Članovi su Zajedničke komisije jednoglasno prihvatili Prijedlog izvješća i sublimirane zaključke Zajedničke komisije, usvojene prigodom posjeta institucijama Bosne i Hercegovine iz područja obrane i sigurnosti, te ga uputili u daljnju parlamentarnu proceduru.

Ad.-6. Razno

- a) Izvješće sa službenog putovanja članova i osoblja Zajedničke komisije u Švicarsku prihvaćen je jednoglasno, te je odlučeno uputiti pisma zahvale domaćinima ovoga posjeta.
- b) Članovi Zajedničke komisije ukratko su obaviješteni o predstojećem posjetu Sloveniji, gdje bi zajedno s osobljem trebali boraviti od 13. do 16. travnja 2005., te posjetiti radna tijela Državnoga zbora i ministarstva obrane i policije.
- c) Članovi Zajedničke komisije su nakon kraće rasprave o pitanju posjeta terenskim uredima Brčko i Bijeljina zauzeli stav da će termin ovoga posjeta dogovoriti vodstvo Zajedničke komisije.
- d) **Boško Šiljegović** informirao je da su mu u tijeku održavanja ove sjednice dostavljeni prigovori dvaju brigadira na provedbu natječaja za prijem profesionalnih vojnih osoba u Ministarstvo obrane BiH. Nakon kraće rasprave, odlučeno je da za sljedeću sjednicu Komisije tajnica pripremi mišljenje u svezi s dostavljenim prigovorima.
- e) **Adem Huskić** istaknuo je inicijativu o priključenju Bosne i Hercegovine Međunarodnom centru za sigurnosnu politiku, te pitanje održavanja seminara u Sarajevu, u organizaciji ovoga Centra.

Boško Šiljegović potom je nazočne obavijestio o tome da je ovo pitanje obrađeno u Izvješću o posjetu Švicarskoj, te da su u tom smislu već upućeni dopisi Ministarstvu vanjskih poslova BiH i Ministarstvu obrane BiH.

Zapisnik sačinila
Dragica Hinić

Privremeni predsjedatelj
Zajedničke komisije
Boško Šiljegović